

Rune Holbek
Vest-Agder Fylkeskommune
Postboks 517 Lund
4605 KRISTIANSAND

Kristiansand den 21. mai 2010

Etablering av museum og drift av minnesmerket Hestmanden

Vi viser til utkast til saksframlegg som skal behandles av Fylkestinget 15/6 d.å. oversendt pr e-post til Vest-Agder-museet IKS 19. mai 2010.

Under avsnittet: *Drift av minnesmerket Hestmanden*, fremgår bla følgende:

- *Årlig drift av virksomheten som er rettet mot publikum. Kulturdepartementet har vedtatt at Hestmanden er konsolidert med Vest-Agder museet og museet mottar i 2011 et tilskudd til dette på 1,7 mill.kr hvorav 1,0 mill.kr fra Kulturdepartementet og resten likt fordelt mellom Kristiansand kommune og fylkeskommunen, basert på 60/40 fordeling mellom stat og fylkeskommune/kommune. Vest-Agder museets styre har vært mer "lunkne" til en slik konsolidering fordi man er redd for at oppgaven vil trekke ressurser ut av andre virksomheter til museet. Vest-Agder museet vil legge fram en oversikt over hvordan dagens bevilgning benyttes, en kalkyle over behov og opplegg i 2012 når formidlingsdelen skal åpne.*

Vi vil presisere at styret i museet ikke har uttrykt noe i forhold til drift av Hestmanden, men administrasjonen i museet uttrykte i møte med VAF 12. mai forståelse for at VAF foretar drøftinger med Stiftelsen Arkivet om drift av Hestmanden som krigsseilernes nasjonale minnesmerke som alternativ til konsolideringen med Vest-Agder museet, under henvisning til bla at vi frykter at oppgaven vil kunne trekke ressurser ut av andre virksomheter til museet.

Nedenunder følger en oversikt over hvordan dagens bevilgning benyttes, og en kalkyle over behov og opplegg i 2012 når formidlingsdelen skal åpne.

1. Kalkyle over behov og opplegg i 2012 når formidlingsdelen skal åpne.

Vest-Agder-museet har administrativt vurdert mulighetene for å etablere og drifte et museum om bord i Hestmanden innenfor rammene av de tilsagn som er gitt ved formidlingsbudsjettet og de tilskudd til drift som museet i dag mottar fra stat, fylke og kommune.

1.1 Museumsbudsjettet kr 9,5 mill

Vi mener de foreliggende tilsagn (6 mill fra KKD og 1 mill fra UNI stiftelsen), inkludert de 2,5 mill som er foreløpig omdisponert til restaurering, vil være tilstrekkelig til å kunne ta i mot publikum i lasteromsområdet og bygge opp utstillinger, under visse forutsetninger. Disse har vi redegjort for i et eget notat om våre planer for museum. Den øvrige del av skipet vil også kunne benyttes men vil ikke være tilgjengelig for rullestolbrukere.

1.2 Driftsbudsjettet kr 4,2 mill

Driften av Hestmanden er stipulert til en årlig kostnad på 4,2 mill, Vest-Agder-museet har foretatt en vurdering av dette budsjettet, og funnet det realistisk, men minner om at driftsbudsjettet ble utarbeidet i 2007, og er ikke justert for lønns- og prisvekst. Dersom vedlikehold av skipet settes bort til Bredalsholmen Dokk og Fartøyvernseater, vil vårt ansvarsområde begrense seg til museumsinstallasjoner og mottak av publikum. Utover midler til generell drift og ledelse vil dette omfatte utgifter til strøm, vedlikehold, rengjøring, fornyelse av utstillinger, arrangementer og sommeråpent museum. Vi forutsetter da at skipet ikke belastes for leie av kaiplass. Et totaltilskudd på 2,2 mill, (en økning på kr 500 000 fra dagens nivå) vil kunne dekke disse kostnadene.

Forutsetningene for etablering av museum har for øvrig vært gjenstand for store endringer siden museets styre i 2007 fattet følgende vedtak om en konsolidering med Hestmanden:

1. *VAM har i dag ikke frie midler å tilføre verken til restaureringen av Hestmanden eller til å drifte det fremtidige museumsskipet. Det er derfor en vesentlig forutsetning at:*
 - *Avtale om investeringstilskudd til arbeider på D/S Hestmanden av 18.05.06 mellom staten v/Miljøverndepartementet og Kultur- og kirke departementet og stiftelsen Hestmanden pkt. 1.1 og pkt. 1.2 fullt ut blir oppfylt.*
 - *Det foreslåtte driftsbudsjettet for museumsskipet legges til grunn for søknader om statlig, fylkeskommunale og kommunale tilskudd. Under forutsetning av at driftstilskuddet til VAM økes minst i denne størrelsesorden i årene fremover kan midler i tråd med driftsbudsjettet brukes til museumsskipet.*

Med utgangspunkt i vedtaket vil det kunne være nødvendig med en ny styrebehandling av saken siden forutsetningene er vesentlig endret.

2. En oversikt over hvordan dagens bevilgning benyttes

I e-post av 15. juni 2009 spilte VAM inn følgende for å belyse anvendelsen av dagens bevilgning:

Det innebærer at vi som en konsekvens av konsolideringen med Hestmanden er tilført om lag kr 1,7 mill. i årlig økning i driftsrammen vår. Av disse midlene går om lag kr 800 000 til prosjektleder for DS Hestmanden (inkl arbeidsgiveravgift, feriepenger samt pensjon og øvrige overheadkostnader).

Videre så dekker VAM alle utgifter stiftelsen har til godtgjørelse, regnskap og revisjon. Vi påtar oss også kostnader knyttet til prosjekter i regi av Hestmanden, det være seg markedsføring og utviklingskostnader, for eksempel opptak og gjennomføring av tidsvitneskildringer m.v. Det må også understrekes at konsolideringen har medført et ikke ubetydelig merarbeid og således merkostnader for administrasjonen i VAM. Spesielt gjelder dette direktør, adm. sjef samt formidlingsansvarlig. I tillegg har vi ansatt en designer ved museet, som delvis er finansiert gjennom den økningen som har kommet som en følge av konsolideringen

Det er således 1 ½ årsverks om pr dags dato er finansiert av disse midlene. Det er også viktig å minne om at ikke hele bevilgningen benyttes og den ubenyttede delen av bevilgningen i 2008 og 2009 ble avsatt på disposisjonsfond. Vi vil nedenunder redegjøre noe nærmere hvordan dagens bevilgning benyttes.

2.1 Prosjektoppfølgning

- ✓ Oppfølging av arbeider definert innefor formidlingsbudsjettet for Hestmanden
- ✓ Inndekking av formidlingsbudsjettet gjennom søknader til ulike institusjoner og stiftelser
- ✓ Fra 1.6 2008 og frem til i dag; bistått Stiftelsen Hestmanden og i særlig grad sekretærens arbeid.
- ✓ Oppfølging av den vanskelige økonomiske situasjonen. Et arbeid som i perioder også har krevd store ressurser fra administrasjonen.

2.2 Dokumentasjon/forskning

- ✓ Det er finansiert filmintervju av 5 krigsseilere. Det var i denne sammenheng søkt midler til et større prosjekt gjennom ABM-utvikling, men dette fikk dessverre avslag.
- ✓ Det er gjennomført et forskningsprosjekt om kvinnelige telegrafister i Nortraships tjeneste som har resultert i en artikkel i museets årbok og hvor elementene står klare for en utstilling.
- ✓ Et tema som ikke omhandler krigen men er nært knyttet til Hestmandens historie, er flyttingen av russiske krigsfanger i Nord-Norge til en felles kirkegård på Tjøtta. Vest-Agder-museet har finansiert et forskningsprosjekt hvor det også er sikret mye filmmateriale fra intervju med øyenvitner og andre involverte.

2.3 Utstillinger

- ✓ I 2008, etter at det ble klart at en ferdigstilling av Hestmanden ville bli utsatt, ble det nedsatt en gruppe med to historikere og en designer fra museet, sammen med eksterne bidragsytere for å etablere utstillinger med en midlertidig plassering i Hestmandens akterskip. Arbeidstittelen var "Krigen før krigen" og vi ville fokusere på tiden fra september 1939 til 9. april 1940, altså perioden før Norge som nasjon kom med i krigen. Ved starttidspunktet var det fortsatt midler igjen på museumsbudsjettet til Hestmanden, hvor en drøy mill. i et redusert og foreløpig budsjett var avsatt til utstillinger. Frem mot utgangen av året ble det imidlertid utført arbeid av teknisk art om bord, langt ut over det som var avtalt, slik at budsjettet ble "tømt". Posten for etablering av utstillinger gikk dermed med til andre formål om bord i Hestmanden. Uten de avsatte midlene til utstillingsarbeid, valgte vi å legge prosjektet på is.
- ✓ Det er inngått et samarbeid med UIA om en multimediefremvisning, hvor blant annet filmmateriale fra de ovenfor nevnte intervjuer av krigsseilere inngår.
- ✓ Det arbeides med en utstilling i tre containere i havna under Tall Ships Races i Kristiansand i sommer.
- ✓ Våren 2010 er det påbegynt plan for å bygge opp en midlertidig utstilling på Odderøya om krigsseilerne, i påvente av at Hestmanden skal stå klar for formidling.

2.4 Annet formidlingsarbeid

- ✓ På vegne av Stiftelsen Hestmanden, samarbeider Vest-Agder-museet med Stiftelsen Arkivet årlig om å arrangere Krigsseilernes dag
- ✓ Hestmanden ble markert under Frihavnsdagene i 2009
- ✓ Det er etablert egen nettside for Hestmanden
- ✓ Det foretas omvisninger om bord i skipet

Med hilsen Vest-Agder-museet

Marianne L. Nielsen
Direktør

Svein Vik Såghus
Prosjektleder Hestmanden

Vest-Agder-museet
Odderøya 17
4610 Kristiansand
www.Vest-Agdermuseum.no

